Հետազոտական աշխատանք

Կազմակերպության տվյալներ • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ.հասցե • Հեռախոս	«Մասնակցային դպրոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908
Հետազոտության թեմա/վերնագիր • Հետազոտության թեմա	Ձևավորող գնահատումը որպես առաջընթացի խթան 2-րդ դասարանում
Ուսուցչի տվյալներ • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ. հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ	Գոհար Ճշմարիտյան Ալեքսանդրի Դասվար +37499224009 gohartshshmarityan@gmail.com
Ուսումնական հաստատության տվյալներ • Անվանումը, հասցե • Հեռախոս • Էլ. հասցե (տնօրենության)	Երևանի Ստ. Զորյանի անվան N 56 հիմանկան դպրոց Հրաչյա Քոչարի փող., 13 շենք (Արաբկիր վարչ. շրջան) 010 27-20-70

• Web կայքի հասցե	school56@schools.am yerevan_school56@mail.ru https://yerevan56.schoolsite.am/

Բովանդակություն

Ներածություն 3

Հիմնական բովանդակություն 7

Եզրակացություններ, առաջարկություններ 19

Օգտագործված գրականության ցանկ 20

Հավելվածներ

Ներածություն

Նպատակը եւ հետազոտական հարցը	**Գնահատում** Գնահատումը կիրառելի է մարդկային գործունեության տարբեր ոլորտների համար, ինչպիսիք են կրթությունը, արդյունաբերությունը, առողջությունը, հոգեբանությունը, բիզնեսի կառավարումը, տնտեսագիտությունը, ֆինանսները, տեխնոլոգիան և այլն: Հետևաբար, շատ գործողություններ կարելի է գնահատել. Անհատի աշխատանքային կատարողականություն, ապրանքի արժեքը շուկայում, ծրագրի մշակում, հիվանդի առողջական վիճակ, արտադրանքի որակ, կազմակերպության տնտեսական վիճակը և այլն: Կրթական գնահատումը սովորողների ուսուցման գործընթացում ստացված արդյունքների գրանցումն է, որպես այդպիսին, գնահատումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով դպրոցական ծրագրում ամրագրված կրթական խնդիրները: Ընդհանրապես գնահատումը նպատակ ունի որոշելու սովորողի կարողունակությունների զարգացման աստիճանը՝ ըստ ուսումնական առարկաների չափորոշիչներով և ծրագրերով սահմանված վերջնարդյունքներին համապատասխան ձեռք բերած գիտելիքների, հմտությունների,

դիրքորոշումների ու արժեքների ձևավորման աստիճանի:

Գնահատման գործընթացի հիմքում ընկած են հավաստիության, հուսալիության, օբյեկտիվության, մատչելիության, արդարության և թափանցիկության սկզբունքները: Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողի ուսումնառության արդյունքների գնահատումն իրականացվում է նույն սկզբունքներով՝ ապահովելով սովորողի անհատական ուսուցման պլանով նախատեսված խելամիտ հարմարեցումները, մատչելի ձևաչափերը, անհատական օժանդակ սարքավորումներն ու միջոցները: Սովորողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման երեք տեսակ.

1) **հայտորոշիչ գնահատում,**
2) **ձևավորող գնահատում,**
3) **ամփոփիչ գնահատում (միավորային և բնութագրող):**

Ձևավորող գնահատում

Ձևավորող գնահատումն ուսումնական գործընթացի բաղադրիչ է, որի նպատակն է՝ բացահայտել յուրաքանչյուր սովորողի կամ ամբողջ դասարանի ձեռքբերումները, դժվարությունները, բացթողումները՝ ուսուցման և ուսումնառության գործընթացի բարելավման համար: Ձևավորող գնահատումն իրականացվում է 1-12-րդ դասարաններում. միավոր չի նշանակվում:

	Սկզբունքը ներքին մոտիվացիան բարձրացնելն է, ակտիվ ուսումնական միջավայր ստեղծելը: Մեր հերազոտության նպատակն է պարզել . Հարց՝ Արդյո՞ք ձևավորող գնահատումը առաջընթացի խթան է հանդիսանում 2-րդ դասարանում
Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը	• Ինքնաճանա-չողական և սոցիալական
Հետազոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /քանակ, սեռային բաշխում/	Երևանի Ստ. Զորյանի անվան N 56 հիմանական դպրոց 2-րդ դասարան, 29 աշակերտ՝ 16 աղջիկ, 13 տղա
Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ քանական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով, որակական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով եւ այլն)	Հետազոտության ընթացքին հետևել եմ դիտարկելով սովորողների առաջադիմության աճը: Մինչ հետազոտությունը սկսելը աշակերտներին հանձնարարել եմ ընթերցել «Ազնվություն» պատմվածքը: Այնուհետև աշակերտներին տվել եմ «Մուտքի քարտ», պարզելու համար սովորողների նախնական գիտելիքները տվյալ թեմայի շուրջ:

	Իսկ հետազոտության ավարտին «**Ելքի քարտ»**, որպիսի հասկանամ որքանով բարելավվեց սովորողների գիտելիքները:
Հետազոտության իրականացման ժամանակահատվածը	11.09 - 15.09 2023թ.

Հիմնական բովանդակություն

Պարագրաֆներ

Գրականության ակնարկ • Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից, • Մեջբերումներ գրականությունից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից: **<u>Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին</u>**	§ 1 **ՁԵՎԱՎՈՐՈՂ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀՆԱՐՆԵՐ** Դասի յուրաքանչյուր փուլում ուսուցիչը ժամանակ առ ժամանակ հարցերի, դիտարկումների միջոցով պետք է ստուգի, թե արդյոք սովորողները չեն շեղվել նախատեսված նպատակին տանող ուղուց: Յուրաքանչյուր հնարները լավ միջոց է նաև սովորողների ինքնուրույն աշխատանքը խթանելու, ինչպես նաև կազմակերպելու ինքնագնահատում և փոխադարձ գնահատում: **«Ջերմաչափում»** Այս մեթոդը նպատակ ունի բացահայտելու, թե սովորողները որքանով են ճիշտ կատարում հանձնարարությունը: Աշխատանք կատարելու ընթացքում մի պահ դադար է տրվում. ուսուցիչը հարցնում է. «Ի՞նչի վրա էիք աշխատում»: Յուրաքանչյուր սովորող ներկայացնում է այն աշխատանքը, ինչը ինքը մինչ այդ պահը կատարել է: Պարզ է դառնում, թե սովորողները որքանով են հասկացել հանձնարարությունը կամ դրա կատարման ընթացքը: :Այս մեթոդը շատ կարևոր է, քանի որ փորձը ցույց է տվել, որ սովորողների մեծ մասը առաջադրանքը կատարելիս դժվարություններ է ունենում ոչ թե այն

	պատճառով, որ թեման չգիտի, այլ չի հասկանում առաջադրանքի պահանջը: Խորհուրդ է տրվում հաճախակի կիրառել այս հնարը, որը ժամանակատար չէ և նպաստում է աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը: **«Հարցադարան»** Այս մեթոդը ներառում է մի շարք հարցադրումներ, որոնք դասի ժամանակ ուղղվում են այս կամ այն սովորողին կամ սովորողների որոշակի խմբին և օգնում են ուսուցիչներին որոշել, թե որ գիտելիքը կամ հասկացությունը չյուրացվեց սովորողների կողմից: Ուսուցիչը դասարանը բաժանում է 4-հոգանոց խմբերի: Յուրաքանչյուր խմբի սեղանին դրվում է քարտ՝ հետևյալ հարցերով. - Ի՞նչ նոր բան այսօր իմացաք - Ո՞ր տեղեկությունն էր ավելի հետաքրքիր: - Ի՞նչն էր դժվար: - Ի՞նչը խանգարեց աշխատանքին և ինչու՞: Վերջում, ուսումնասիրելով քարտերը, ուսուցիչը համապատասխան եզրահանգումներ է անում: **«Գիտելիքների բուրգ»** Դասի ժամանակ՝ նոր նյութի համատեղ ուսումնասիրությունից հետո, ուսուցիչը սովորողներին առաջարկում է ստեղծել իրենց գիտելիքների և հմտությունների բուրգը, այսինքն՝ ինչ սովորեցին և ինչ կարող են անել

դասի տվյալ փուլում: Այդ նպատակով յուրաքանչյուր սովորող թղթի վրա պատկերում է բուրգ՝ ուսուցչի տված օրինակով, բուրգի ամեն մի հատվածում գրում է նախադասություններ, որոնց միջոցով արտահայտում է տվյալ թեմային վերաբերող իր գիտելիքները, օրինակ՝ դրանք կարող են լինել հետաքրքիր փաստեր, օգտակար տեղեկություններ, ինքնատիպ առաջադրանքներ, դրական հույզեր:

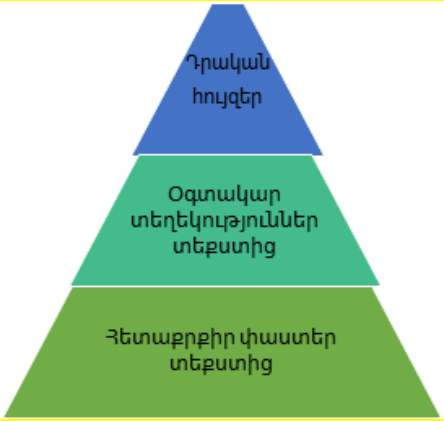

Ապա այդ թղթերը կախում են դասարանի պատին: Բոլոր սովորողները հերթով մոտենում են թղթերին և կարդում գրածները: Վերջում անդրադառնում են գրված մտքերին, խմբավորում և ամփոփում:

«Ադամանդների հիերարխիան»

Սովորողները քարտի կամ կպչուն թղթերի վրա մշակում կամ նախապես գրի են առնում տվյալ դասի թեմայի շուրջ 9 գաղափար: Սովորողները քարտերը դասավորում են

վերևից ներքև ըստ կարևորության՝ հետևյալ սկզբունքով. 1-ին տողում ընտրում և փակցնում են 1 քարտ, 2-րդ տողում փակցնում են 2 քարտ, 3-րդ տողում՝ 3 քարտ, 4-րդ տողում՝ 2 քարտ և 5-րդ տողում՝ 1 քարտ:

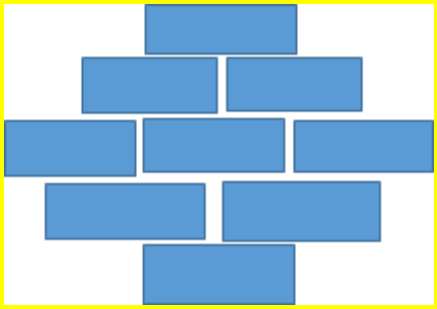

Քարտերը ստանում են ադամանդի տեսք և դասավորվում ըստ գաղափարների առաջնահերթության: Աշխատանքը կարող է իրականացվել անհատական, զույգով կամ խմբով:

«Խմբագրական խորհուրդ»

Շարադրության խմբագրման ժամանակ ուսուցիչը նախապես գրատախտակի վրա գրում է չափանիշները: Բոլոր սովորողները հանդես են գալիս որպես խմբագրողներ, իսկ սովորողներից մեկն իր ցանկությամբ գնում է գրատախտակի մոտ՝ ստանձնելով իր գրած շարադրության ներկայացնողի դերը: Խմբագրողներն ուշադիր լսում են գրավոր շարադրանքը և հենվելով գրատախտակի վրա նշված չափանիշների վրա՝ նշում են սովորողի աշխատանքի արժանիքները և առաջարկություններ են անում՝ շարադրության բովանդակությունը

բարելավելու համար: Երբ սովորողը լսում է խմբագրողների առաջարկությունները, նստում և ուղղումներ է կատարում իր աշխատանքում: Սա սովորողներին շարադրություն գրելուն նախապատրաստելու շատ հարմար միջոց է:

«Արտաքին և ներքին շրջաններ»

Սովորողները կազմում են 2 շրջան՝ արտաքին և և ներքին, այնուհետև կանգնում են դեմ - դիմաց և ուսումնասիրվող թեմայից միմյանց հարցեր են ուղղում: Հարցերի պատասխանը ստանալուց հետո արտաքին շրջանի սովորողները տեղափոխվում են ժամսլաքի ուղղությամբ, կազմում նոր զույգեր և կրկին միմյանց հարցեր ուղղում:

Այդ ընթացքում ուսուցիչը դիտարկումներ է անում և նշում սովորողների թյուրընկալումներն ու դժվարությունները՝ հետագայում դրանց անդրադառնալու և շտկումներ կատարելու համար:

«Չորս անկյուններ»

	Թեմայի քննարկումից առաջ ուսուցիչը դասարանի անկյուններում փակցնում է նախապես պատրաստված 4 ցուցանակներ. Անկյուն 1. Լիովին համաձայն եմ: Անկյուն 2. Համաձայն եմ: Անկյուն 3. Համաձայն չեմ: Անկյուն 4. Բացարձակապես համաձայն չեմ: Ուսուցիչը սովորողներներին ասում է, որ թեմայի շրջանակում հնչեցնելու է պնդումներ կամ տեսակետներ: Լսելուն պես սովորողները ծանր ու թեթև են անում հնչեցված պնդման հանդեպ իրենց վերաբերմունքն ու տեղավորվում են դասարանի չորս անկյուններում՝ ըստ թեմայի կամ մտքերի նկատմամբ իրենց ունեցած վերաբերմունքի: Այնուհետև ուսուցիչը հնչեցնում է մյուս պնդումը կամ տեսակետը, սովորողները կրկին լսում են և տեղավորվում են ըստ իրենց վերաբերմունքի համապատասխան անկյունում: Ուսուցիչը առաջարկում է քննարկել թեմայի շրջանակում հնչած տեսակետները, իսկ սովորողները հիմնավորում են իրենց ընտրությունը: Քննարկման արդյունքում նրանք կարող են փոխել անկյունը: Ցուցանակները կարող են

պահվել կրկին այլ թեմաներ կիրառելու համար:

«Երեքրոպեանոց դադար»

Այս հնարքը սովորողներին հնարավորություն է տալիս կանգ առնելու, խորհելու նոր նյութին առնչվող մտքերի, հասկացությունների շուրջ: Դադարն օգնում է նոր նյութը կապել նախորդ նյութերից ստացած գիտելիքների և փորձառության հետ: Սովորողներին առաջարկվում են հետևյալ արտահայտությունները.

- ✓ Ես փոխեցի իմ վերաբերմունքը …
- ✓ Ինձ հայտնի դարձավ, որ …
- ✓ Ես զարմացա …
- ✓ Ես զգացի, որ …
- ✓ Ես հաստատեցի կապ …

«Ելքի քարտեր»

Ելքի քարտերի միջոցով դասի ավարտին հավաքագրվում են սովորողների պատասխանները: Հիմնվելով պատասխանների վրա՝ ուսուցիչը կառուցում է հաջորդ դասը, որպեսզի առանձնացնի և անդրադառնա չյուրացված հասկացություններին, գաղափարներին:

Ելքի քարտերի օրինակներ՝

1. Նշի՛ր 3 բան, որ սովորեցիր այսօր:

2. Նշի՛ր 2 բան, որ հետաքրքրեց քեզ:

3. Նշի՛ր 1 բան, որ մնաց անհասկանալի:

Երբեմն դասի սկզբում, երբ ուսուցիչը ցանկանում է հասկանալ, թե ինչ են յուրացրել սովորողները նախորդ դասից, կիրառվում են մուտքի քարտեր:

Մուտքի քարտի օրինակ՝

1. Նշի՛ր 3 բան, որ հիշում ես նախորդ դասից:

2. Նշի՛ր 2 բան, որ կարևորում ես:

3. Նշի՛ր 1 բան, որին կուզենայիր այս դասին կրկին անդրադառնալ:

Ուսոցանող գնահատումը կատարվում է ուսուական նյութի յուրացման ընթացքում, այն հետապնդում է սովորողի առաջադիմության բարձրացման և կրթության որակի բարելավմանը:

Ուսոցանող գնահատման նպատակով երաշխավորվում են աշխատանքների հետևյալ տեսակները.

- Բանավոր հարցում
- Գրավոր աշխատանք տանը և դպրոցում
- Ինքնուրույն աշխատանք
- Բաց հարցերով քննարկում
- Ինքնագնահատում և Փոխադարձ գնահատում
- Խմբային աշխատանք

Այսպիսով ձևավորող գնահատում անընդհատ գործընթաց է, որը պետք է իրականացնել յուրաքանչյուր դասին: Ձևավորող գնահատումը ուսուցչի և սովորողների համատեղ հետադարձ կապի անընդհատությունն է՝ երկկողմ գործունեության ճշգրտման, ուսուցման գործընթացի բարելավման և արդյունավետության բարձրացման նպատակով: Հետադարձ կապը ուսուցչին հնարավորություն է տալիս պատկերացնելու, թե ինչպես է ընթանում ուսուցման գործընթացը, տեղեկատվություն է տրամադրում սովորողների ձեռքբերումների և դժվարությունների մասին:

Ձևավորող գնահատման օբյեկտը սովորողի գործունեությունն է, ոչ թե սովորողը և ուղղված է սովորողի ուսումնառության նպատակի իրագործմանը: Հետևաբար, գնահատման բոլոր ձևերի և տեսակների ընտրության հիմքը ուսուցման նպատակի հստակ ձևակերպումն է:

Ձևավորող գնահատում անընդհատ գործընթաց է, որը պետք է իրականացնել յուրաքանչյուր դասին: Ձևավորող գնահատումը ուսուցչի և սովորողների համատեղ հետադարձ կապի ան¬ընդհատությունն է՝ երկկողմ գործունեության ճշգրտման, ուսուցման

	գործընթացի բարելավման և արդյունավետության բարձրացման նպատակով: Հետադարձ կապը ուսուցչին հնարավորություն է տալիս պատկերացնելու, թե ինչպես է ընթանում ուսուցման գործընթացը, տեղեկատվություն է տրամադրում սովորողների ձեռքբերումների և դժվարությունների մասին: Ձևավորող գնահատման օբյեկտը սովորողի գործունեությունն է, ոչ թե սովորողը և ուղղված է սովորողի ուսումնառության նպատակի իրագործմանը: Հետևաբար, գնահատման բոլոր ձևերի և տեսակների ընտրության հիմքը ուսուցման նպատակի հստակ ձևակերպումն է:
Հետազոտության ընթացքը	Հետազոտությունն իրականացրել եմ կրտսեր դպրոցի 2-րդ դասարանի սովորողների հետ՝ դիտարկման մեթոդի միջոցով: Հետազոտության սկզբում սովորողներից յուրաքանչյուրը, մտքում կարդաց «Ազնվություն» պատմվածքը, ապա «Մուտքի քարտի» միջոցով պարզեցի սովորողների ունեցած գիտելիքները թեմայի շուրջ: Այնուհետև սովորողներին հանձնարարեցի դերերով կարդան նյութը, ապա, բաժանեցի խմբերի «Վարդանի կողմնակիցներ» և «Մարտինի կողմնակիցներ»: Միասին

մշակեցինք խմբային աշխատանքի կանոններ.

- միմյանց հարգել
- միմյանց լսել
- խաղաղ քննարկել
- հետևել ժամանակին

Խմբերը բարձրաձայն քննարկեցին տղաների արարքները և յուրաքանչյուրը հիմնավորեց իր տեսակետը ստեղծված իրավիճակի շուրջ:

Այնուհետև փոխվեցին դերերով, քննարկումն էլ ավելի թեժացավ, կատարեցին փոխադարձ գնահատում եկան ընդհանուր համաձայնության և բարձրաձայնեցինf մի շարք կարևոր հարցեր.

-Ի՞նչ է ազնվությունը
-Ի՞նչ է քաջությունը
-Ինչքա՞ն կարևոր է ներողություն խնդրելը

Քննարկման ժամանակի ավարտին սովորողներին տվել եմ **«Ելքի քարտեր»** պազելու նրանց վերջնական արդյունքը:

«Մուտքի քարտ»ի արդյունքները.

Գիտի ինչ է ազնվությունը	Գիտի ինչ է քաջությունը	Պատկերացնում են ազնվությունը և քաջությունը
55%	45%	20%

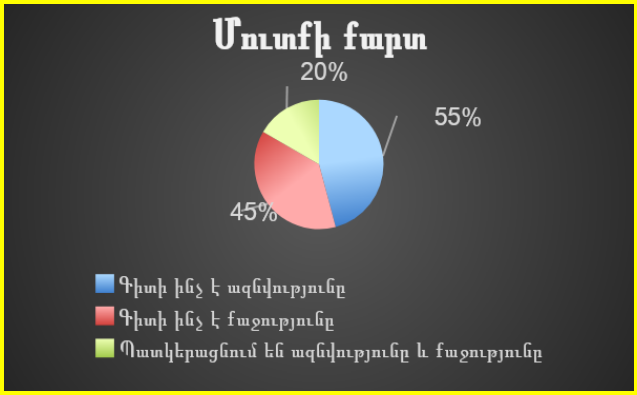

«Ելքի քարտ»ի արդյունքները.

Գիտի ինչ է ազնվությունը	Գիտի ինչ է քաջությունը	Պատկերացնում են ազնվությունը և քաջությունը
75%	60%	10%

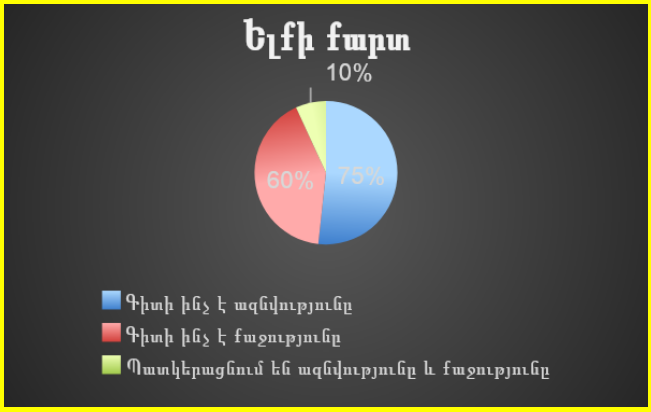

Բարելավված արդյունքներ.

	Գիտի ինչ է ազնվությունը 20% Գիտի ինչ է քաջությունը 15% Պատկերացնում են ազնվությունը և քաջությունը 10%

Եզրակացություններ, առաջարկություններ

Վերհանված արդյունքներ, եզրակացություններ, պատասխան հետազոտական հարցին	Այս հետազոտությունը կատարելիս ծանոթացա ձևավորող գնահատման միջոցով սովորողների առաջադիմությունը խթանող մի շարք հնարների: Այդ հնարները զարգացնում են սովորողների բանավոր և գրավոր խոսքը, ինչպես նաև

	Մի շարք կարողունակություններ՝ լեզվական գրագիտություն , սովորել սովորելու, ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակությունները: Ձևավորող գնահատման միջոցով բացահայտեցի ամբողջ դասարանի ձեռքբերումները, դժվարությունները, բացթողումները, որի հիման վրա բարելավեցի ուսումնառության գործընթացը:
Այլ տեղեկատվություն	

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Կարինե Պողոսյանը, Սաթենիկ Հայթյանը
2. ԿՁՆԱԿ հիմնադրամ
3. hy.warbletoncouncil.org

Հավելվածներ

Հաշվետվության կցված նյութեր ● Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ կամ այլ) ● Նկարներ ● Արդյունքներ	

Ընդգրկված չեն հիմնական էջերի մեջ